A watercolor illustration depicting three men in traditional, heavy, brownish clothing and head coverings, likely in a mountainous or high-altitude region. They are carrying large packs on their backs and are walking along a narrow, rocky path. The background shows rugged, layered rock formations in shades of brown, tan, and grey. The style is expressive and somewhat somber.

80-18

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗΣ

Αλέξανδρος 1911

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗΣ

(1913 - 1968)

ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΖΟΥ

ΑΘΗΝΑ 1980

Ἐξώφυλλα: Κουβαλώντας βλήματα στὰ ἀδιάβατα (ἀρ. κατ. 27)
Μᾶς καίνε τὰ χωριά (ἀρ. κατ. 15)

Ἐκδοση: Ἐθνικὴ Πινακοθήκη

Ἐπιμέλεια: Ἐθνικὴ Πινακοθήκη

Ἐγχρωμες διαφάνειες - φωτογραφίες: Φωτογραφικὸ ἐργαστή-
ριο Ἐθνικῆς Πινακοθήκης (Β. Ψηρούκης)

Ἐκτύπωση: Γραφικὲς Τέχνες Κ. ΜΙΧΑΛΑΣ Α.Ε.

Ἀθήνα, Ὀκτώβριος 1980

1900 - 1980

«Η ζωή μου ήταν σκληρή, σκυλίσια. Ένας αγώνας. Γι' αυτό και η τέχνη μου έχει όρμη, δύναμη. Ζωγραφίζω την κίνηση, το μόχθο».

Άλέξανδρος Άλεξανδράκης

Πρόλογος

Έχει γίνει πιά συνείδηση ότι ο πόλεμος των Ελλήνων το 1940 ήταν καθαρά ιδεολογικός, απαλλαγμένος από κάθε άλλο κίνητρο που κρύβεται συνήθως κάτω από πολλούς αγώνες. Η ιδέα της αντίστασης κατά του φασισμού και ενάντια στη σαρωτική πορεία ενός επεκτατικού στρατού είχε ενώσει όλες τις δυνάμεις, που έγραψαν πραγματικά ένα έπος ήρωϊσμού, ακαταμάχητης όρμης και πίστης προς την πατρίδα. Οί πνευματικές δυνάμεις του τόπου έδωσαν με τη σειρά τους το παρόν στη μάχη κατά της έκμηδένισης της ανθρώπινης προσωπικότητας και της ύποταξης στον απόλυτο δικτάτορα, δίνοντας γραπτές μαρτυρίες για τους υπέρ πάντων αυτούς αγώνες.

Οί εικαστικές τέχνες, έχοντας τη δυνατότητα της ζωντανής αυτής απεικόνισης γεγονότων, ανακαλούν στη μνήμη με τις γεμάτες αυταπάρηση πραγματικές εικόνες, σκηνές που διαδραματίζονται μόνο όταν διαπνέονται από την ιδέα και διαποτίζονται από την αυταπάρηση. Ζωγράφοι που, στρατευμένοι, έζησαν τις δραματικές μέρες του πολέμου, αποθανάτισαν με γρήγορα σκίτσα τους αγώνες του Έλληνα ή μετέφεραν στον καμβά τις άναμνήσεις που ποτέ δέν έσβησαν.

Άνάμεσα στους ζωγράφους αυτούς είναι και ο Άλέξανδρος Άλεξανδράκης, γνωστός για τις από φυσικού πολεμικές σκηνές που ή Έθνική Πινακοθήκη επ' ευκαιρία της 40χρονης επέτειού παρουσιάζει. Κοντά σ' αυτές τιμάται όλόκληρο το έργο του ζωγράφου, μέσα από το όποιο ξεπήδησαν και τά ειδικά αυτά θέματα σαν μιá προσφορά προς την πατρίδα από τους προικισμένους καλλιτέχνες του χρωστήρα.

Δημήτριος Παπαστάμος

Βιογραφικό σημείωμα

- 1913 Γεννήθηκε στην Αθήνα. Πέθανε στις 13 Σεπτεμβρίου του 1968.
- 1930 Από μικρός άρχισε να ασχολείται με τη ζωγραφική. Αυτόδιδακτος άκόμη εξέθεσε έργα του στην ΧΑΝ (19 έλαιογραφίες, 2 ύδατογραφίες και 2 σχέδια).
- 1931 Έγινε δεκτός έπειτα από εξέτασεις στην Άνωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών.
- 1933 Έργάστηκε σαν σκιτσογράφος στην έφημερίδα «Έθνος».
- 1937 Άποφοίτησε από τη Σχολή Καλών Τεχνών συγκεντρώνοντας και τά τέσσερα πρώτα βραβεία (προσωπογραφία, γυμνό, ήμιγυμνο και σύνθεση).
- 1938 Για την τόσο τιμητική αυτή διάκριση ονομάστηκε έπιμελητής στο έργαστήριο του Άργυρου.
- 1938 Συμμετοχή στην Δ΄ Παγκρήτεια Έκθεση.
- 1939 Συμμετοχή στην Πανελλήνια Έκθεση.
- 1940 Πήρε μέρος στον πόλεμο. Ύπηρέτησε στην πρώτη γραμμή στο Άλβανικό μέτωπο και τιμήθηκε με τον Πολεμικό Σταυρό.
- 1943 Τιμήθηκε με τό πρώτο βραβείο χαρακτηριστικής της Άνωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών.
- 1945 Με την ίδρυση του Καλλιτεχνικού επαγγελματικού έπιμελητηρίου έγινε σύνεδρο μέλος του.
- 1946 Άτομική Έκθεση με περισσότερα από 100 έργα (λάδια, άκουαρέλλες, χαρακτηριστικά και σχέδια).

- 1948 Δεύτερη συμμετοχή στην Πανελλήνια Έκθεση. Τόν ίδιο χρόνο του ανατέθηκε η εκτέλεση διαφημιστικής πινακίδας και σφραγίδας του 'Οργανισμού «Διεθνής Έρανος για τὸ Παιδί».
- 1949 Συμμετοχή στην 53η ετήσια έκθεση, στην Ουάσιγκτον, τῆς ὀργανώσεως «Γουότερ κόλορ κλάμπ». Ἀπὸ τὰ 700 ἔργα ποὺ ὑποβλήθηκαν, ἐγκρίθηκαν τὰ 135 ἀπὸ τὰ ὁποῖα δύο τοῦ Ἀλεξάνδρακη.
- 1949 Συμμετοχή ἔπειτα ἀπὸ πρόσκληση, στην Ἐκθεση «Ἐθνικῆς Ἐνώσεως, Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν» στὸ Μουσεῖο Γκούγκενχάιμ στην Ουάσιγκτον.
- 1950 Συμμετοχή στην 8η Ἐθνικὴ Ἐκθεση χαρακτηριστικῆς, Βιβλιοθήκη τοῦ Κογκρέσου στην Ουάσιγκτον. Ἀπὸ τὰ 1410 ἔργα ποὺ ὑποβλήθηκαν ἡ κριτικὴ ἔκανε δεκτὰ μόνο τὰ 199, ποὺ ἀνῆκαν σὲ 184 καλλιτέχνες.
- Ἵστερα ἀπὸ τὴν ἐπιτυχὴ συμμετοχὴ του στὶς ἐκθέσεις τῆς Ουάσιγκτον, τὸ ὄνομά του μπῆκε στὸν κατάλογο τῶν καλλιτεχνῶν ποὺ εἶχαν δικαίωμα συμμετοχῆς στὶς ἐτήσιες ἐκθέσεις τῆς «Ἐθνικῆς Ἐνώσεως Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν», στὸ Μουσεῖο Γκούγκενχάιμ καὶ εἶχε καὶ δευτέρη συμμετοχὴ.
- 1950 Συμμετοχὴ στην Ἐκθεση Ζωγραφικῆς καὶ Γλυπτικῆς στην Ουάσιγκτον.
- 1950 Μὲ τὰ δύο του ἔργα ποὺ πῆρε μέρος στὸν διαγωνισμὸ γιὰ τὴ φιλοτέχνηση ἀφίσσας τοῦ σχεδίου Μάρσαλ κέρδισε τὸ πρῶτο καὶ τὸ δευτέρου βραβεῖο (τὸν διαγωνισμὸ προκήρυξε ἡ Ἀμερικανικὴ Κυβέρνηση).
- 1951 Πῆρε μέρος στην 35η ετήσια έκθεση τῆς Ἐνώσεως τῶν ἀμερικανῶν χαλκογράφων, λιθογράφων καὶ ξυλογράφων στὴ Ν. Ἵορκη.
- 1951 Τιμήθηκε μὲ τὸ πρῶτο βραβεῖο στὸν διαγωνισμὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ γιὰ τὴ φιλοτέχνηση ἀφίσσας μὲ θέμα «Τὸ ἔτος τοῦ ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ».

- 1952 Τρίτη συμμετοχή στην Πανελλήνια Έκθεση.
- 1952 Συμμετοχή σε ομαδική Έκθεση Θαλασσογραφίας.
- 1954 Στόν διαγωνισμό που προκήρυξε το Υπουργείο Παιδείας για την εικονογράφηση του αναγνωστικού της Ε' Δημοτικού πήρε το πρώτο βραβείο.
- 1954 Συμμετοχή στην πρώτη Μεσογειακή Μπιενάλε Άλεξανδρείας.
- 1958 Άτομική Έκθεση με 200 έργα (λάδια, ακουαρέλλες, σχέδια, χαλκογραφίες και γλυπτά, σε ξύλο, γύψο, μέταλλο).
- 1960 Τετάρτη συμμετοχή στην Πανελλήνια Έκθεση.
- 1967 Πέμπτη συμμετοχή στην Πανελλήνια Έκθεση.
- 1968 Έξέδωσε το βιβλίο του «Έτσι πολεμούσαμε 40 - 41» με 80 σκίτσα από το μέτωπο και 22 πολεμικούς πίνακες.
- 1968 Συμμετοχή στην έκθεση «Πολεμικής Ιστορίας των Έλλήνων» στο Ζάππειο με 9 πολεμικούς πίνακες (έλαιογραφίες).
- 1968 Τιμήθηκε μεταθανατίως στις 29 Δεκεμβρίου με το βραβείο της Άκαδημίας Άθηνων για το βιβλίο του «Έτσι πολεμούσαμε 1940 - 41».
- 1970 Έκθεση Άλεξανδράκη στη Βιβλιοθήκη του Κολλεγίου Άθηνων.
- 1971 Έκδοση του βιβλίου «Άλεξανδράκης- Σχέδια» από την οίκογένεια του ζωγράφου.

Κριτικές για τὸ Ζωγράφο Α. Ἀλεξανδράκη

Ἀπὸ τὴν Α΄ Παγκρήτεια Ἐκθεση

Τοῦ κ. Α. Ἀλεξανδράκη ὁ μοναδικὸς πίνακας φανερώνει μιὰ σπάνια δύναμη φυσικότητας ποὺ ὅσο τὴν κοιτᾶμε τόσο καὶ μᾶς τραβᾷ. Διαρκῶς ἡ ἔντασις τῆς παρατηρητικότητος ἀνανεώνεται.

Διγενῆς Ἀκρίτας
«Κρητικὸς Τύπος» 15-5-1938

Ἡ πρώτη Ἐκθεση τοῦ πολέμου

Ὁ κ. Ἀλεξ. Ἀλεξανδράκης εἶναι ὁ πρῶτος Ἕλλην ζωγράφος, ποὺ μᾶς δίδει μὲ τὴν ὑπέροχον ἔμπνευσίν του καὶ τὴν ἐξαιρετικὴν τέχνην του τὴν Ἀλβανικὴν ἐποποιίαν καὶ ὄρισμένας δραματικὰς ἡμέρας τῆς κατοχῆς. Ἡ ἔκθεσις τῶν ἔργων του, εἰς μιὰν αἴθουσαν τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ 27 εἶναι ἡ πρώτη συστηματοποιημένη καλλιτεχνικὴ ἐργασία ποὺ δίδει τὴν ἡρωϊκὴν ἐποχὴν τοῦ ἔθνους. Πολεμιστῆς τοῦ μετώπου, ὁ ἐκλεκτὸς καλλιτέχνης δίδει εἰκόνας ἀπὸ τὸ μέτωπον τὸ Ἀλβανικόν, ποὺ ἀποκαλύπτουν τὸ ὑπέροχον πνεῦμα τοῦ ἡρωϊσμοῦ καὶ τῆς θυσίας τοῦ Ἑλλήνος στρατιώτου.

«Ἐθνικὸς Κῆρυξ» 20-6-1946

Γιὰ ἓνα νέο ζωγράφο, ποὺ μόλις ἀρχίζει νὰ δοκιμάζῃ τὰ μέσα του, πίνακες σὰν τὸν «Πόλεμο», τὸ «Κουβαλώντας βλήματα στ' ἀδιάβαστα», «Γιὰ τ' ὄρεινὸ χειρουργεῖο», τὸ «Πέρασμα τραυματιῶν στὸ ποτάμι», τὴ «Δράσις περιπόλων», «Ἄγνωστοι ἡρώες», τὸ «Ἡ Διαταγὴ ἐξετελέσθη» κί' αὐτὸ τὸ κάπως μελοδραματικὸν «Ἵπὲρ βωμῶν καὶ ἐστιῶν», εἶναι καλὸ ξεκίνημα γιὰ τὴν κατάκτησι μιᾶς τέχνης πιὸ ἀληθινῆς, ποὺ νὰ κυνηγᾷ λιγώτερο τὸ ἐντυπωσιακὸ καὶ περισσότερο τὴν ἡρεμὴ ἀρμονία καὶ τὴν βαθειὰ ἰσορροπία τῶν χρωματικῶν ἀξιῶν καὶ τοῦ σχεδίου.

Σπύρος Μελάς
«Ἐστία» 22-6-1946

Σε μία ωραία αίθουσα της οδού Έρμου ό κ. Άλ. Άλεξανδράκης έκθέτει την τελευταία ζωγραφική έργασία του: Πενήντα έργα μικρά και μεγάλα, λάδια ύδατογραφίες και χαλκογραφίες. Ό,τι παρατηρεί κανένας στην έκθεση αυτή είναι ή εύσυνείδητη μελέτη της φύσεως και ή σωστή χρησιμοποίηση των συμπληρωματικών χρωμάτων. Κι' έδω παρατηρούμε μιάν αξιοσημείωτη πρόοδο. Η μελέτη των αλόγων του κ. Άλεξανδράκη μās δίνει τó μέτρο της ικανότητάς του σάν σχεδιαστή, σάν συνθέτη και σάν χρωματιστή. Πλαστικά, γιομάτα όρμη, κίνηση και ζωή τ' αλόγά του, είναι αξιοσημείωτες σπουδές στη γενικότερη σημασία του όρου, πού προαναγγέλλουν έναν εξαίρετο «animaliet».

Δ. Καλλονάς

«Βραδυνή» 17-5-1946

Οί κυριότεροι πίνακές του είναι κυρίως έμπνευσμένοι από τó Άλβανικό Έπος και μέρες της κατοχής. Όμολογώ πώς μερικοί άπ' αυτούς μου έκαναν ξεχωριστή εντύπωση. Τό θέμα, ή κίνησης, τά χρώματά τους είναι τόσο ζωντανά, πού συγκινούν άμέσως και τόν πιό άπλό έπισκέπτη. Και σ' αυτό ακριβώς βρίσκεται ή αξία του έργου του κ. Άλεξανδράκη. Μιλά στην ψυχή του έπισκέπτου δίνοντας εικόνες πού σχεδόν όλοι τις έχουμε ζήσει και πού ξανάρχονται ζωντανές στη σκέψη μας.

Περ. «Άκρίτας» Ιούνιος 1946

Ζωγράφος και πολεμιστής της Άλβανίας όπου έζησε άπό κοντά αυτές τις μεγάλες ώρες του Σαράντα, μ' όλη την έπική θερμοκρασία τους.

Άπό εκεί είναι έμπνευσμένο τó χαρακτηριστικότερο μέρος της δημιουργίας του. Άπό τó μεγάλο πνεύμα του Άλβανικού πολέμου. Κι αυτό του πνεύματος πού ήταν χυμένο παντού, επάνω στους άνθρώπους και στά τοπεία, προσπαθει νά δώσει τις έκφραστικότερες μορφές, όπως τις είδε, όπως τις έπέρασε άπό την προσωπική ευαισθησία του ό καλλιτέχνης, ύστερα άπό τόν πολεμιστή.

«Τά Νέα» 26-6-1946

*Ἐκθεση ζωγραφικῆς Α. Ἀλεξανδράκη
(στὸ ἐργαστήριό του τὸ 1958)*

Ἐργάζεται με πλήρη ώριμότητα καὶ γνώσιν τῶν ἀξιῶν τῆς ὕλης στὸ «λάδι», τὴν «ἀκουαρέλλα», τὸ πεννάκι, τὴν ξυλογραφία. Ἐνδιαφέροντα ἐπίσης εἶναι τὰ ξυλόγλυπτα ἔργα του (ιδίως τὰ ἄλογα καὶ τὰ μικροτεχνήματα) καθὼς καὶ τὰ ἔργα του διακοσμητικὰ καὶ μὴ σὲ μέταλλον.

Εἰς τὸ ἀλβανικὸν μέτωπον ἔλαβε μέρος εἰς μάχας καὶ ἐτιμήθη με πολεμικὸν σταυρὸν.

Ἡ συμμετοχὴ του εἰς τὸν πόλεμον τοῦ ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν νὰ δημιουργήσῃ τὰς μεγάλας πολεμικὰς συνθέσεις του «Μᾶς καῖνε τὰ χωριά» (ἀριθ. 34), «Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη» (ἀριθ. 37), «Μέχρις ἐσχάτων», «Ἵπὲρ βωμῶν» (ἀριθ. 40) κ.λ.π.

Ἀγαπᾷ ἐπίσης πολὺ τὰ ἄλογα, με τὰ ὁποῖα ἐδημιούργησε μεγάλας συνθέσεις ὅπως ὁ «Κυρίαρχος» (ἀριθ. 1), «Ἅγιος Δημήτριος» (ἀριθ. 35 καὶ 36) κ.λ.π.

Ὁ Ἀλεξανδράκης ζωγραφίζει τὸ γυμνὸ με πάθος. Καὶ οἱ μεγάλες συνθέσεις του καὶ τὰ σχέδιά του ἔχουν ποιότητα, πλάσιμο, κτίσιμο, σάρκα. Ἐχει μελετήσει πολὺ τὸ γυμνὸ.

«Ἀπογευματινὴ» Ἰούνιος 1958.

Τὰ πονήματά του, οἱ μελέτες, τὰ σχέδια καὶ τὰ ἔργα του εἶναι ἐπιτεύγματα μελέτης, μόχθου καὶ εὐσυνειδησίας. Δὲν ἐργάζεται στὴν τύχη. Ἐχει γερὰς βάσεις ἀπὸ τὸν Ἀργυρὸ καὶ τὸ πολύμορφο ταλέντο του πατάει σὲ σίγουρο σχέδιο. Κολορίστας καλὸς, χαίρεται στοὺς πίνακές του τὸ χρῶμα.

Ἀποτολμᾷ καὶ βγάζει πέρα παλληκαρίσια μεγάλες συνθέσεις. Τὰ ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὸν πόλεμο ἔργα του εἶναι πράγματι μνημειώδη καὶ ἀκτινοβολοῦν τοὺς ἀγῶνες τοῦ Λαοῦ μας τὸ 1940 - 41 γιὰ τὴν ἐλευθερία.

«Ἀκρόπολις» 18-5-1958

Ὁ ζωγράφος δὲν ἔχει ἐγκαταλείψει τὴν παλιὰ τεχνικὴ του. Κινιέται μέσα σ' ἓναν δικό του θεματικὸ κύκλο, ὅπου συμπλέκονται ἐντυπώσεις ἀπὸ τὸ πολεμικὸ δράμα τοῦ 1940 - 41, ἀπὸ τὶς μάχες τῆς Ἀλβανίας καὶ τὸν πολεμικὸ ἀφανισμό, μαζί με τὴν ἐλπίδα γιὰ ἓνα εἰρηνικὸ μέλλον, τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς, τὰ μικρὰ ἐκεῖνα καθημερινὰ ἐπεισόδια, ποὺ συγκροτοῦν τὴν οὐσία τῆς ἀνθρώπινης εὐτυχίας, μιᾶς εὐτυχίας, ποὺ ἔχει γερὲς βάσεις στὴ γῆ καὶ δὲν μένει πάντα ἓνας μακρινὸς κι ἀνικανοποίητος πόθος. Δηλαδή, ὁ κ. Ἀλεξανδράκης χαίρεται ἐκεῖνες τὶς μικρὲς χαρὲς ποὺ προσφέρονται καὶ ποὺ γίνονται αἰσθητὲς μόνον ὅταν τὶς χάσουμε. Κι αὐτὲς τὶς χαρὲς θέλει νὰ προβάλλει, φέρνοντας σὰν ἀντίθεση τὶς σκηνὲς ἀπὸ τὶς μάχες, με τὴν ἔξαρσὴ τους βέβαια καὶ τὸ μεγαλεῖο τους, ὅπου ὁμως ἡ ζωὴ γίνεται ἓνα ἄγχος καὶ μένει σὰν μόνον καταφύγιο ἢ ἐλπίδα.

«Ὁ κ. Ἀλεξανδράκης εἶναι ἓνας ρεαλιστῆς ζωγράφος, προικισμένος με μιὰν ἔντονη αἴσθηση, τοῦ φωτός. Προβάλλει τὶς μορφές του κάπως ἀναγλυφικὰ μέσα σὲ μεγάλες συνθέσεις ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ ὑπαίθρου, δίνει με ἀδρὲς πινελιὲς ἔντονες χρωματικὲς ἀποχρώσεις ἢ τὸ ὑγρὸ στοιχεῖο γεμᾶτο κίνηση καὶ διαφάνεια. Δὲν τὸν ἀπασχολεῖ τόσο ἡ φόρμα, ὅσο ἡ οὐσία τοῦ θέματος, πολλὰς φορὲς προβάλλει διακοσμητικὰ καὶ γραφικὰ στοιχεῖα, ἢ πινελιά του ὁμως ἔντονη καὶ κάπως σκληρὴ ἀπομονώνει τὶς χρωματικὲς ἐπιφάνειες, δὲν ἀναπτύσσει τὴ χρωματικὴ κλίμακα. Σκοπὸς τοῦ κ. Ἀλεξανδράκη εἶναι νὰ ἀποδώσει τὴ φύση καὶ νὰ μείνει πιστὸς σ' αὐτὴ. Μεταδίδει σκηνὲς αὐτούσιες. Ἡ φαντασία του καὶ τὰ βιώματά του δέχονται τὰ πράγματα, ἔτσι, ὅπως παρουσιάζονται. Ὅ,τι δὲν εἶναι ὄρατό, δὲν τὸν πολυενδιαφέρει. Ἡ ἐμπειρία ἀπὸ τὴ φύση δὲν γίνεται μέσο γιὰ τὴν ἔκφραση συμβόλων. Σὰ σύμβολο βλέπει τὴν ἴδια τὴ ζωὴ.

«*Αὐγή*» 24-5-1958

Ριζωμένος στὴν ἀναπαραστατικὴ τέχνη ὁ ζωγράφος ρεαλιστῆς με πεποίθησιν, ἀντλεῖ τὰ θεμάτα του ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τὴ ζωὴ. Οἱ λιγοστὲς μυθολογικὲς συνθέσεις του ἀποτελοῦν ἐξαιρέσι καὶ εἶναι

κατά κύριον λόγον διακοσμητικές. Ὁ ἄλβανικὸς πόλεμος, τὸ κατοχικὸ δράμα σὰ συνέπειες τοῦ ἀνταρτοπολέμου τοῦ ἔχουν ἐμπνεύσει ἔργα ὡμὰ ρεαλιστικὰ πού δὲν ἀφίνουν ἀσυγκίνητο τὸν θεατῆ. Ἐκεῖνα ὅμως πού κάνουν ἰδιαίτερη ἐντύπωση εἶναι τὰ πορτραῖτά του, τὰ νεώτερα ἰδίως: ὑπάρχει σ' αὐτὰ ἓνας ἀνθρώπινος παλμὸς μιὰ σπαρταριστὴ ζωντάνια. Τὶς ἴδιες ἀρετὲς ἔχουν καὶ ὠρισμένα γυμνά του πλασμένα μὲ κέφι, καθὼς καὶ κάποιες ἀγροτικὲς σκηνὲς πού ἔχουν φιλοτεχνηθῆ ἀπ' εὐθείας στὸ ὑπαιθρο μὲ σβέλτο χέρι.

Ὁ Ἀλεξανδράκης μεταχειρίζεται μὲ τὴν ἴδια εὐκολία τὸ ἐλαιόχρωμα, τὴν ἀκουρέλλα, τὴ σινικὴ μελάνη, τὸ κάρβουνο, τὸν πηλό, χαράζει στὸ ξύλο, στὸ μέταλλο, στὴν πλαστικὴ ὕλη, δοκιμάζει τὰ φτερά του σὲ ποικίλες πτήσεις. Εἶναι ἓνας πολυεδρικός καλλιτέχνης, πολὺ ἐργατικός, πού μὲ τὴν καθημερινὴ ἄσκησι βρῖσκει λύσεις σὲ πολλὰ τεχνικὰ προβλήματα.

«Ἐθνος» 28-5-1958

Ἔκδοση τοῦ βιβλίου του

«Ἐτσι πολεμούσαμε 1940 - 41», 1968

Μιὰ θαυμαστὴ ἔκδοση - πολύτιμος τόμος πού περικλείει ὄχι μόνον ἓνα καλλιτεχνικὸ θησαυρό, ἀλλὰ καὶ «ἱστορία ἐν τῇ γενέσει της» - εἶναι τὸ τρίγλωσσο βιβλίον τοῦ ζωγράφου Ἀλεξάνδρου Δ. Ἀλεξανδράκη «Ἐτσι πολεμούσαμε, 1940 -41», πού κυκλοφόρησε αὐτὲς τὶς ἡμέρες καὶ συμπίπτει μὲ τὴν μεγάλη Ἐκθεση τῆς Πολεμικῆς Ἱστορίας τῶν Ἑλλήνων, ὅπου εὐρίσκονται πολλὰ ἀπὸ τὰ πρωτότυπα ἔργα τοῦ μαχητῆ-ζωγράφου. «Τὸ ἔργο αὐτὸ, γράφει ὁ Ἀλεξανδράκης, ἀφιερώνεται στὴν μνήμη τῶν γονέων μου, πού ἔδωσαν τὸ «παρὼν» στὸν πόλεμο αὐτὸ μὲ τὰ ἔξι στρατευμένα παιδιὰ τους». Δεκανεὰς πολυβολητῆς στὸ ἄλβανικὸ μέτωπο, ὁ ζωγράφος ἐπαιρνε «ἐν θερμῷ» τὰ σκίτσα πού χρησιμοποίησε ἀργότερα γιὰ τὰ μεγάλα ἔργα, πού τὸν καθιερώνουν ὡς τὸν «εἰκαστικὸ ἀφηγητῆ τοῦ ἔπους».

Ὁ πολυτελέστατος πολύχρωμος τόμος ἐξετυπώθη ἀπὸ τὴν «Πάπυρος - Γραφικαὶ Τέχναι Α.Ε.». «Στὴν τέχνη μου, γράφει ὁ Ἀλεξανδράκης, μὲ ἀπησχόλησαν πολλὰ. Οἱ εἰκόνες ὁμῶς τοῦ μετώπου καὶ τῆς ὑπεράνθρωπης, προσπάθειάς μας στὸν συντριπτικὰ ἄνισο ἀγῶνα, ἔρχονται καὶ ξανάρχονται στὴν ζωγραφικὴ μου σὰν ἀνεξόφλητο χρέος. Τὰ σχέδια αὐτά, καθὼς καὶ τοὺς πίνακες ποὺ ζωγράφισα ἀργότερα, παρουσιάζω σὰν μιὰ ἀκόμη μαρτυρία τῶν ὄσων ζήσαμε».

Περ. «Εἰκόνες» 3-5-1968

«...Σ' αὐτὴν τὴ σχεδὸν λησμονημένη ἐκστρατεία, ὅπου ἡ ἀγγλικὴ συμμετοχὴ περιορίστηκε σὲ ἐλάχιστα σμήνη ἀεροπορίας, ἔχει ἀποδοθῆ σχετικὰ μικρὴ προσοχὴ στὴν ἀγγλικὴ ἱστοριογραφία. Οἱ πολυάριθμες ἑλληνικὲς ἀφηγήσεις εἶναι γενικὰ δυσπρόσιτες γιὰ γλωσσικοὺς λόγους. Ἡ ἀξία τοῦ Λευκώματος σχεδίων καὶ εἰκόνων τοῦ Ἀλεξανδράκη «Ἐτσι πολεμούσαμε» εἶναι ὅτι χρησιμοποιοεῖ μιὰ παγκόσμια γλῶσσα, ποὺ φέρνει ἀμέσως στὸ νοῦ τὶς πραγματικότητες αὐτοῦ τοῦ πολέμου. Ἦταν ἓνας πόλεμος ἰδιαίτερα σκληρός... Μερικὰ ἀπὸ τὰ σχέδια τοῦ Ἀλεξανδράκη, μὲ θέσεις πυροβολικοῦ στὰ ὄρη, εἶναι ντοκουμέντα τόσο πολύτιμα, ὅσο μιὰ ὀλόκληρη σελίδα σχολίων, γιὰ τὸ τί εἶδους πόλεμος ἦταν ἐκεῖνος... Ὑπάρχουν στὸ Λεύκωμα 102 εἰκόνες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες 22 εἶναι ἐγχρωμες. Ἡ ἐπιτυχία τους εἶναι ἀντιστρόφως ἀνάλογη πρὸς τὸν πλοῦτο τοῦ ὕλικου ποὺ χρησιμοποιεῖται. Οἱ ὕδατογραφίες εἶναι πιὸ ζωντανὲς ἀπὸ τὰ λάδια καὶ τὰ σχέδια ἐντελῶς ζωντανὰ καὶ ὑποβλητικὰ... Τὰ καλύτερα διακρίνονται γιὰ τὴ ρώμη, τὴν ἔνταση καὶ τὴν οἰκονομία τῶν μέσων. Βουνὰ καὶ χεῖμαρροι, ἄντρες ποὺ πολεμᾶνε, ἄλογα τοῦ πυροβολικοῦ σὲ κίνηση· ἡ αἴσθησις ἑνὸς ἐπικοῦ ἐπεισοδίου τῆς ἱστορίας μεταδίδεται μὲ σβέλτο μολύβι καὶ ἀρρενωπὴ πέννα».

«Times Literary Supplement», 29 Μαΐου 1969

«...Ἀπὸ τὰ τέσσερα εἶδη τῶν πολεμικῶν εἰκόνων τῆς συλλογῆς αὐτῆς, θαυμασμὸ προκαλοῦν πρὸ πάντων τὰ σχέδια μὲ κραγιὸν ποὺ φιλοτέχνησε ὁ Ἀλεξανδράκης, σὲ ἡλικία 27 χρονῶν, μέσα στὴν

κοσμοχαλασιά των άπεγνωσμένων μαχών και στην έξοντωτική βαρυχειμωνιά του 1940, ενώ πολεμούσε τους έπιδρομείς συμμάχους του Χίτλερ σά δεκανέας πολυβολητής.

» Η πολύτιμη αυτή σειρά βιαστικών σχεδίων με κραγιόν άποτελεί και την πιό αυθεντική και άξιόπιστη προσωπική μαρτυρία του καλλιτέχνη για τον ένδοξο έθνικό άγώνα του 1940 - 41.... Η σύγκριση των έγχρωμων έργων με τά πρότυπά των, βιαστικά σχέδια των πολεμικών ήμερονυκτίων, εϋνοεί σέ μεγάλο βαθμό την διατύπωση άνεπιφυλάκτων έπαίνων για τά δεύτερα και κυρίως για κείνα πού είχαν σχεδιασθή μόνον με κραγιόν χωρίς νά γίνη μελάνωμά των.

» Πρόκειται άναμφισβήτητα για μαρτυρίαν άπόλυτα είλικρινή και πιστή και μεγάλης σημασίας, γιατί περικλείει και την βαθύτερη αλήθεια της καλλιτεχνίας, ή όποία δέ νοθεύεται όταν παραμένη μέσα στα πλαίσια των άυστηρών κανόνων της».

Μίλητος Παρασκευαΐδης
«Ελεύθερος Κόσμος», 25 'Απριλίου 1968

«...Μαρτυρία και τέχνη μαζί, όλο κίνηση, και ζωντάνια, δίχως καμμιά έπαρση... Οί εικόνες πού δίνει δέν έχουν τίποτε τó ειδυλλιακό, τó ψεύτικο. Έχουν όλον τó γνήσιο ρεαλισμό. Είναι αληθινή άπεικόνιση της πραγματικότητας πού έκφράζει τόν ήρωϊσμό και την αυτοθυσία. Άλλά μαζί και την ανθρώπινη τραγωδία, χωρίς νά προδίδη ποτέ και τόν καλλιτέχνη, με τή γνήσια έπίσης ανθρώπινη εϋαισθησία και τέχνη...

» Ίσως έδω νά μή δίνουμε άκέραια την αντίληψη αυτής της μεγάλης ζωγραφικής δουλειάς. Κι άκόμα, μήτε καν άποτιμούμε τή μεγάλη της άξία. Δέ μοιάζει νά έχη πολλή σχέση με άλλες παρόμοιες έργασίες άξίων καλλιτεχνών για όλους προγενέστερους άπελευθερωτικούς πολέμους, όπως ό Προκοπίου και ό Μπισκίνης. Έδω έχεις νά κάνης μάλλον με κάποιους μεγάλους σύγχρονους σχεδιαστές, σαν την Καίτη Κόλβιτς και με τούς παλιούς εκείνους τεχνίτες, πού δέν ξέχασαν την τέχνη και την άποστολή του χρωστήρα. Έχεις νά κάνης μ' ένα βίωμα πού είναι μαζί και καλλιτέχνημα λυτρωτικό και

ἐξαγνιστικό. Χωρίς τίποτα τὸ φιλοπόλεμο. Ἄλλὰ καὶ μ' ὅλη τὴ ζωντάνια, τὴν πηγαία καὶ τὴν τέχνη τὴν ἀλέκιστη. Ἔργο ζωῆς καὶ τέχνης καταπληκτικό. Στὴν τέχνη του καὶ στὴν τεχνικὴ του παρουσίαση. Γι' αὐτὴν ἰδιαίτερα τὴν τελευταία, ὁ καλλιτέχνης αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ εὐχαριστήσῃ ὄλους ἐκείνους πού τὸν συνδράμανε...

»Καὶ μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό του, τὸν δημιουργό, ἀντίθετα ἀπὸ ὅ, τι συνηθίζεται, δὲν λέει τίποτα...

»Τέτοια ἔργα ἀποτελοῦν μνημεῖα ἔθνικὰ καὶ καλλιτεχνικά. Ἄξια γιὰ κάθε ἔπαινο. Στάση προσοχῆς ἀπαιτοῦν στὸ ἀντίκρουμά τους Διαφύλαξη ἱερὴ καὶ πλήρη συμπαράσταση δικαιοῦνται».

Μπ. Δ. Κλάρας

«Βραδυνή», 27 Ἀπριλίου 1968

«...Ἐνα ἐξαιρετικό βιβλίο, μιὰ ἀπὸ τίς καλλίτερες καλλιτεχνικὲς ἐκδόσεις. Στις 102 σελίδες πού πάλλουν ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Σαράντα προσφέρεται ἀνάγλυφη ἢ προσπάθεια πού ἔκανε τὸ ἔθνος μας...

»Τὸ σκίτσο καὶ τὸ χρῶμα τοῦ Ἀλεξανδράκη ἐξηγοῦν γιατί ἐσημειώθη τὸ ἐκπληκτικό γιὰ ὄλο τὸν κόσμο – φίλους καὶ ἐχθροὺς – ἀποτέλεσμα. Ἐδῶ ἔχουμε ἓνα λαὸ ἐλεύθερο πού ἐλεύθερα πολεμᾷ γιὰ τὴν προστασία τῆς λευτεριάς του...

»Βέβαια ὁ καλλιτέχνης ἔχει βάλει τὸν ἑαυτό του στὸ ἔργο του. Ἄλλὰ τοῦτο εἶναι τὸ σημαντικό: ὅτι ὁ Ἀλεξανδράκης «ἐφωτογράφησε» μέσα ἀπὸ τὸν ἑαυτό του τὴν πραγματικότητα».

«Ἔθνος», 27 Ἀπριλίου 1968

«...Σπάνιον διὰ τὴν Ἑλλάδα «βιβλίον τέχνης» εἰς μεγάλο μέγεθος... Ὡραῖα μεγάλα ἔργα – ὕδατογραφίαι καὶ ἔλαιογραφίαι 21 τὸν ἀριθμόν, κοσμοῦν τὸν τόμον. Μεταξὺ αὐτῶν πίνακες ὡς τὸ «Μέχρις ἐσχάτων», ἢ «Προέλασις στὸ Ποτάμι» ἢ καὶ «Πορεία στὴ Χιονοθύελλα» εἶναι ἐξόχως ὑποβλητικά.

«Ἔστια», 27 Ἀπριλίου 1968

Αυτή ή σειρά τών σχεδίων πού έγιναν επί τόπου, στην ώρα τής υπεράνθρωπης προσπάθειας, τής αγωνίας, τής πίστης και τής οδύνης, είναι μιá ανεκτίμητη μαρτυρία.

*Έπιστολή 'Ηλία Βενέζη
'Αθήνα 27 'Απριλίου 1968*

«...Πολύτιμη συμβολή στην ιστορία του 'Αλβανικού έπους. Ζωντανεύει με την άπλή, αλλά τόσο γλαφυρή γραμμή του καλλιτέχνη, όλη την ήρωϊκή φλόγα του μεγαλουργήματος...»

«'Απογευματινή», 2 Μαΐου 1968

...Θαυμαστή έκδοση - πολύτιμος τόμος πού περικλείει όχι μόνον ένα καλλιτεχνικό θησαυρό, αλλά και «ιστορία έν τή γενέσει της» - είναι τó τετράγλωσσο βιβλίο του ζωγράφου 'Αλέξανδρου 'Αλεξανδράκη... Οί μεγάλοι πίνακές του τόν καθιερώνουν σαν τόν «εϊκαστικό άφηγητή του έπους».

Περ. «Εϊκόνες», 3 Μαΐου 1968

«...Συγκινητική άναδρομή και τεράστια έθνική προσφορά για κείνους πού αγωνίστηκαν για την ίδια πίστη. Πολύτιμη ύποθήκη για τις νεώτερες γενεές. 'Η ιστορία τής έποποιίας του 1940 - 41, ίσως πιό ζωντανή και παραστατική από κάθε προηγούμενη, χαρίστηκε τελικά σ' εκείνους πού τούς άνήκει: Σέ όλους τούς 'Ελληνες».

Περ. «Βιομηχανική 'Επιθεώρησις», Μαΐος 1968

«...'Ο πόλεμος στην 'Αλβανία μετουσιωμένος σε τέχνη, από τόν έξαίρετο ζωγράφο 'Αλέξανδρο 'Αλεξανδράκη. Πρόκειται για μιá έργασία πού συγκλονίζει και υποβάλλει.»

«'Ακρόπολις», 5 Μαΐου 1968

«...Σκίτσα πού τά χαρακτηρίζει δύναμη και λιτότητα και ζωγραφικοί πίνακες, πού διατηρώντας την καλλιτεχνική αύθυπαρξία τους, δέν παύουν νά είναι ντοκουμέντα αλήθειας. Είναι ένα βιβλίο με

πολλή συγκίνηση· συγκίνηση που δέν κραυγάζει την παρουσία της, αλλά κερδίζει σιωπηλά τόν αναγνώστη».

Α. Μαλένης

«*Άγών*» (Λευκωσία), 2 *Ιουνίου 1968*

Θέλω ακόμη μίαν φορά νά σās βεβαιώσω, ότι δέν πρόκειται περί πολεμικής τέχνης, ὅπως συνηθίζεται ν' ἀποκαλείται αὐτό τό εἶδος, ἀλλά περί Τέχνης καθαρᾶς καί ἀπολύτου, που δονεῖται διαρκῶς ἀπό τόν παλμό τῆς συγκινήσεως καί ἔχει τήν δύναμι νά μεταδίδῃ καί εἰς τόν ἐντελῶς ἀνίδεο καί ἀγνοοῦντα τήν Ἱστορία μας τήν συνείδησι ἑνός ἡρωικοῦ Ἔπους καί μιᾶς ὑπερανθρώπου ὁμαδικῆς θυσίας, που ἀναδύεται ἀπό τόν κάθε πίνακα.

Ἐπιστολή Τ.Κ. Παπατσώνη

Ἀθήνα 4-7-1968

«...Ὅλα συνθέτουν μέ λιτό τρόπο χωρίς φωνασκίες τή σύντομη ἐκείνη ἀπλή ἱστορία που ἄλλαξε τή ροή τῶν πραγμάτων... Τό Λεύκωμα αὐτό εἶναι μιᾶ «θαυμαστή στιγμή».

Κύπρος Χρυσάνθης

«*Πνευματική Κύπρος*» (Λευκωσία), *Ἰούλιος 1968*

«...Μέσα σ' ἓνα καλλιτεχνικώτατο τόμο παραδειγματικῆς ἐκτύπώσεως βρίσκεται ἡ ἐμπειρία τῆς ψυχικῆς ἐκείνης ἀνάτασης που πρόσφερε ἡ ἀγωνιστική ἐξαρση τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλά καί ἡ σκληρότητα τοῦ πολέμου σέ εὐγλωττα σκίτσα καί ζωντανά χρώματα. Μαρτυρία που παίρνει τόν χαρακτήρα ἱστορικοῦ ντοκουμέντου».

Κ. Σερέζης

«*Φιλελεύθερος*» (Λευκωσία), 18 *Σεπτεμβρίου 1968*

«...Αὐθεντικό Ἑλληνικό ἔργο. Δίκαια ὁ Ἀλεξανδράκης ἀποκλήθηκε ὁ ζωγράφος τοῦ ἔπους τῆς Ἀλβανίας».

«*Βραδυνή*», 28 *Ὀκτωβρίου 1968*

Έκδοση «'Αλεξανδράκης - Σχέδια», 1971

Ὁ ζωγράφος Ἀλέξανδρος Ἀλεξανδράκης, στὶς πιὸ δημιουργικὲς στιγμὲς του, ξεπηδάει ὀλοζώντανος καὶ ὀρμητικὸς ὅπως πάντα στὴ γραμμὴ του, ἀπὸ τὶς σελίδες τοῦ λευκώματος «'Αλεξανδράκης σχέδια» ποὺ κυκλοφόρησε τελευταῖα.

Διαλεγμένα μὲ ἀγάπη, ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ τοῦ καλλιτέχνη, Μενέλαο Ἀλεξανδράκη – ποὺ προλογίζει στοργικὰ τὸν τόμο – τὰ 100 σχέδια τοῦ λευκώματος ἀποτελοῦν ἓνα συγκινητικὸ ρέκβιεμ γιὰ τὸ ἔργο τοῦ ζωγράφου τοῦ Ἀλβανικοῦ Ἔπους.

Κι ἀκόμη μιὰ ἐπιβεβλημένη συνέχεια τοῦ λευκώματος «Ἔτσι πολεμούσαμε...» γιὰ ὅσους θέλουν νὰ κρατήσουν κοντὰ τους μιὰ ὀλοκληρωμένη εἰκόνα τῆς εὐαίσθητης καὶ ἐκφραστικῆς ιδιοσυγκρασίας τοῦ καλλιτέχνη ποὺ ἔφυγε τὸν Σεπτέμβρη τοῦ 1968.

«Οἱ διαλεχτοὶ καλλιτέχνες φανερώνονται ἀπὸ τὸ σχέδιο» ἔγραψε κάποτε ἓνας Γάλλος ἀκαδημαϊκός. «Μὲ τὸ σχέδιο ζοῦν καὶ δείχνουν τὴν ἀξία τους – ὅποιεσδήποτε παραλλαγὲς κι ἂν ἐπιβάλλουν στὸ ταλέντο τους...».

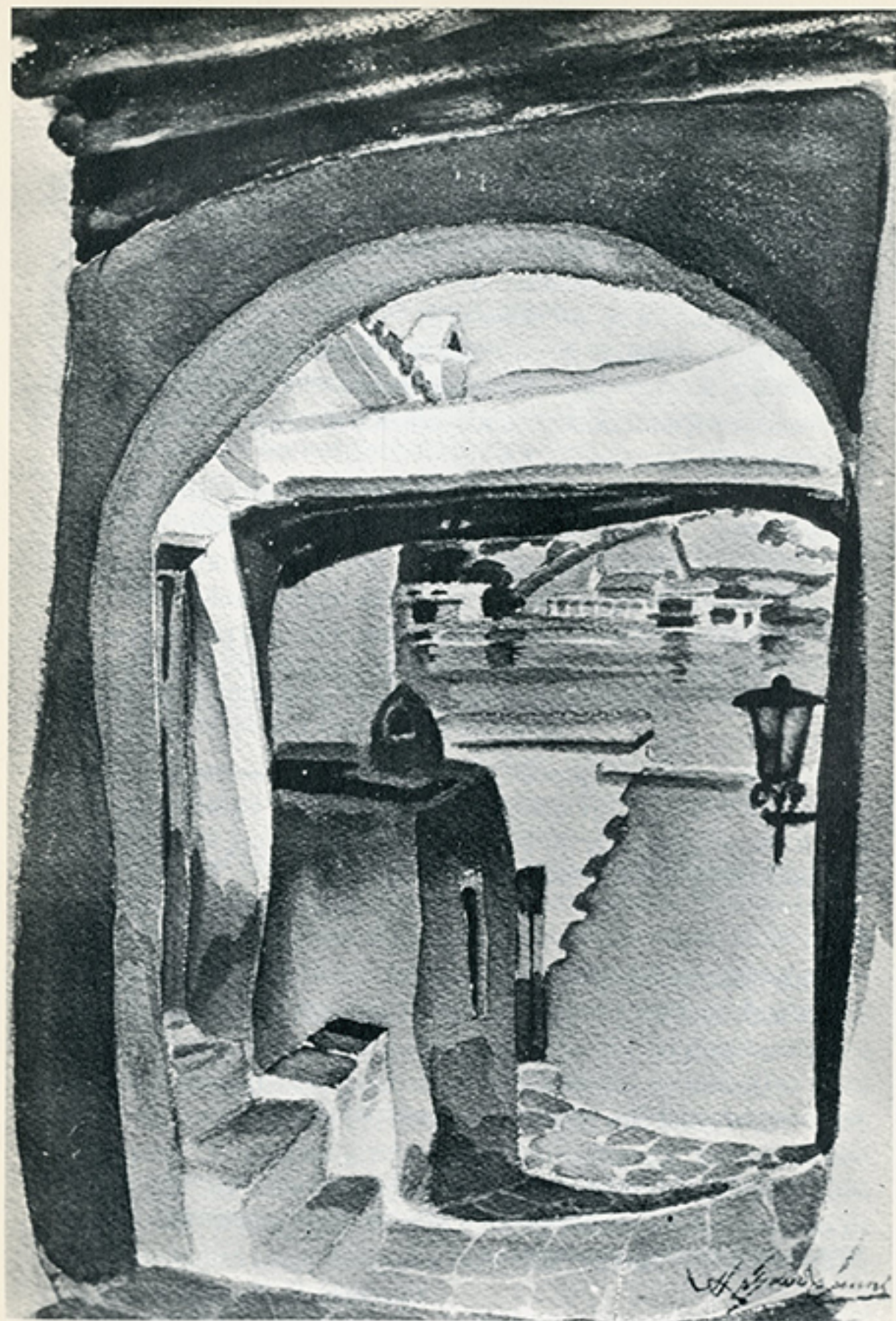
Κι ὁ Ἀλεξανδράκης ξεχωρίζει μὲ τὰ σχέδιά του, καθὼς συνδυάζει τὴν βαθειὰ γνώσι μὲ τὴν ὀξύτατη παρατήρησι γιὰ νὰ δώσῃ κίνησι, φόρμα καὶ ρυθμὸ μὲ ὄλη τὴν δυνατὴ ἐνέργεια κι ἀκόμη νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἀφαίρεσι στὴν πραγματικὴ τῆς ἔννοια.

«'Απογευματινὴ» 25-3-1971

Ἦταν ἓνας δεξιότηχνης τῆς γραμμῆς καὶ τοῦ χρώματος, ἓνας δημιουργὸς ἀπὸ τοὺς λίγους τοῦ τόπου μας, ποὺ δὲν περιωριζότανε στὸ νὰ φιλοτεχνεῖ μιὰ προσωπογραφία, ἓνα τοπίο, ἓνα λουλούδι, ἀλλὰ τολμοῦσε νὰ καταπιάνεται μὲ μεγάλες πολυπρόσωπες συνδέσεις ὅπως οἱ ρωμαεοὶ ξένοι Διδάσκαλοι καὶ κατόρθωνε νὰ φτάνῃ σὲ ἱκανοποιητικὰ, θριαμβευτικὰ συχνὰ ἀποτελέσματα. Κ' ἦταν ἓνας ἄνθρωπος εὐγενικός, σεμνός, ἀλτροῦϊστής. Τὸ κενὸ ποὺ μᾶς ἄφησε τὸ καλύπτει κατὰ κάποιον τρόπο ἡ ἔκδοση ἀντιγράφων τῶν πνευματικῶν του ἐπιτευγμάτων, ποὺ τόσο στοργικὰ ἔχετε ἐπιμεληθεῖ.

Ἐπιστολὴ Σ. Παναγιωτοπούλου

Ἀθήνα 14-4-71

1920 - 1940

1. Τη έκδοση

Επιτομή της έκδοσης 0,87 x 0,31 μ.

2. Τη έκδοση και την έκδοση

Επιτομή της έκδοσης 0,17 x 0,10 μ.

3. Τη έκδοση της έκδοσης

Επιτομή της έκδοσης 0,30 x 0,40 μ.

Επιτομή της έκδοσης 0,30 x 0,40 μ.

4. Τη έκδοση

Επιτομή της έκδοσης 1,28 x 0,86 μ.

5. Τη έκδοση της έκδοσης

Επιτομή της έκδοσης 1,08 x 0,69 μ.

Επιτομή της έκδοσης 1,08 x 0,69 μ.

6. Τη έκδοση της έκδοσης

Επιτομή της έκδοσης 0,50 x 0,30 μ.

Επιτομή της έκδοσης 0,50 x 0,30 μ.

7. Τη έκδοση

Επιτομή της έκδοσης 0,30 x 0,20 μ.

Επιτομή της έκδοσης 0,30 x 0,20 μ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

8. Τη έκδοση 0,30 x 0,20 μ.

9. Τη έκδοση

Επιτομή της έκδοσης 0,24 x 0,21 μ.

1926 - 1940

1 *Ἡ Γιαγιά*

Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,47 × 0,30 μ.

2 *Ταῦρος καὶ Ἀμαζόνα*

Ἐλαιογραφία σὲ χαρτόνι, 0,15 × 0,36 μ.

3 *Σπίτια στὴν Κολοκυνθοῦ*

Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,50 × 0,40 μ.

Συλλογὴ Ἀριστοβούλου Ἀλεξανδράκη

4 *Στὸ ἀτελιέ*

Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 1,28 × 0,66 μ.

5 *Κορίτσι στὸ ὕπαιθρο*

Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 1,00 × 0,69 μ.

Συλλογὴ Μενελάου Ἀλεξανδράκη

6 *Ἀγόρι στὴν ἐξοχὴ*

Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,60 × 0,50 μ.

Συλλογὴ Ἀριστοβούλου Ἀλεξανδράκη

7 *Τὰ πεσκέσια*

Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,70 × 0,58 μ.

Συλλογὴ Νίκου Χριστούλα

8 *Ἀνοιξή*

Ὑδατογραφία, 0,50 × 0,70 μ.

9 *Τὸ μοντέλο*

Ὑδατογραφία, 0,24 × 0,28 μ.

10 Ἀμαζόνες

Ἵδατογραφία, 0,46 × 0,52 μ.

11 Ἀναφιώτικα

Ἵδατογραφία, 0,50 × 0,35 μ.

1941 - 1946

12 Πορτραῖτο Μεν. Ἀλεξανδράκη

Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,68 × 0,49 μ.

13 Ἐνας πατέρας τὸ 1942

Ἐλαιογραφία σὲ χαρτόνι, 0,50 × 0,35 μ.

14 «Ἡ διαταγή ἐξετελέσθη»

Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,90 × 1,60 μ.

15 Μᾶς καῖνε τὰ χωριά

Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 1,00 × 0,70 μ.

16 Πυροβολικὸ στὸ ποτάμι

Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 1,11 × 1,41 μ.

17 Πόλεμος

Ἐλαιογραφία σὲ χαρτόνι, 0,35 × 0,49 μ.

Συλλογὴ Δ.Μ.

18 Μὲ τέτοιο λαμπρὸ στρατὸ

Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 1,08 × 1,35 μ.

- 19 *Δράση περιπόλων*
Έλαιογραφία σέ χαρτόνι, 0,34 × 0,49 μ.
Συλλογή Γεωργίου Μαρινάκου
- 20 *Ἡ πείνα*
Έλαιογραφία σέ μουσαμά, 0,68 × 0,87 μ.
- 21 *Μέχρις ἐσχάτων*
Έλαιογραφία σέ μουσαμά, 1,10 × 1,40 μ.
Συλλογή Λεάνδρου Δραγώνα
- 22 *Τὸ φίλημα*
Έλαιογραφία σέ μουσαμά, 0,59 × 0,49 μ.
- 23 *Κρυοπαγημένοι*
Έλαιογραφία σέ μουσαμά, 2,00 × 1,35 μ.
- 24 *Ἔτσι πολεμούσαμε*
Έλαιογραφία σέ μουσαμά, 1,10 × 1,36 μ.
Συλλογή Λεάνδρου Δραγώνα
- 25 *Πορεία στή χιονοθύελλα*
Υδατογραφία, 0,32 × 0,23 μ.
- 26 *Πέρασμα τραυματίου στὸ ποτάμι*
Υδατογραφία, 0,46 × 0,31 μ.
- 27 *Κουβαλώντας βλήματα στὰ ἀδιάβατα*
Υδατογραφία, 0,33 × 0,21 μ.
- 28 *«Στὸ καλὸ παιδιὰ»*
Υδατογραφία, 0,24 × 0,36 μ.

- 29 *Ωριαία στάση*
Υδατογραφία, 0,22 × 0,30 μ.
- 30 *Γιὰ τὸ ὄρεινὸ χειρουργεῖο*
Υδατογραφία, 0,34 × 0,25 μ.
- 31 *Ἀντιαεροπορικὸ πυροβολικὸ*
Υδατογραφία, 0,66 × 0,47 μ.
- 32 *Ἐπὲρ πάντων ὁ ἀγὼν*
Υδατογραφία, 0,47 × 0,34 μ.

1947 - 1967

- 33 *Ζωγράφος μὲ μοντέλο*
Ἐλαιογραφία σὲ χαρτόνι, 0,60 × 0,44 μ.
- 34 *Δύο Ἅγιοι Καβαλάρηδες*
Ἐλαιογραφία σὲ χαρτόνι, 0,33 × 0,26 μ.
- 35 *Αὐτοπροσωπογραφία*
Ἐλαιογραφία σὲ χαρτόνι, 0,50 × 0,35 μ.
- 36 *Εὐτυχία*
Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 2,00 × 1,63 μ.
- 37 *Ἄρτεμη*
Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,67 × 1,29 μ.
- 38 *Καρνάγιο*
Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,70 × 1,00 μ.

- 39 *Ἄνοιξη*
Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 1,30 × 1,10 μ.
Συλλογὴ Νικήτα Ἀλεξανδράκη
- 40 *Ἀμαζόνα*
Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,86 × 1,16 μ.
- 41 *Ἡ γιαγιά*
Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,55 × 0,45 μ.
- 42 *Κυρίαρχος*
Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 1,45 × 2,03 μ.
Συλλογὴ Εὐτυχίου Ἀλεξανδράκη
- 43 *Καϊκι στὴν Αἴγινα*
Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 1,00 × 0,70 μ.
- 44 *Τὸ μοντέλο*
Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 1,10 × 1,36 μ.
- 45 *Οἱ Καπετάνιοι*
Ἐλαιογραφία σὲ χαρτόνι, 0,40 × 0,40 μ.
- 46 *Πρωῖνὸ χτένισμα*
Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,71 × 0,57 μ.
Συλλογὴ Τάκη Κοντούζογλου
- 47 *Χορεύτρια*
Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,40 × 0,40 μ.

- 48 *Χορεύτρια*
 ΄Ελαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,40 × 0,40 μ.
- 49 *Χορεύτρια*
 ΄Ελαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,40 × 0,40 μ.
- 50 *Τὰ ψάρια*
 ΄Ελαιογραφία σὲ χαρτόνι, 0,51 × 0,70 μ.
- 51 *΄Επέλαση ΄Αμαζόνων*
 ΄Ελαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,95 × 1,50 μ.
- 52 *Θάλασσα*
 ΄Ελαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,59 × 0,45 μ.
 Συλλογή Μενελάου ΄Αλεξανδράκη
- 53 *΄Η Κιουκιού*
 ΄Ελαιογραφία σὲ μουσαμά, 1,20 × 0,90 μ.
- 54 *Εὐαγγελισμὸς*
 ΄Ελαιογραφία σὲ χαρτόνι, 0,60 × 0,30 μ.
- 55 *Πελαργὸς*
 ΄Ελαιογραφία σὲ χαρτόνι, 0,40 × 0,40 μ.
 Συλλογή Δημητρίου ΄Αλεξανδράκη
- 56 *Στὸν ΄Ιππικὸ ΄Ομιλο*
 ΄Ελαιογραφία σὲ χαρτόνι, 0,61 × 0,81 μ.
- 57 *Σύνθεση μὲ τρία γυμνά*
 ΄Ελαιογραφία σὲ χαρτόνι, 0,50 × 0,34 μ.

58 Ἀλώνι

Ἐλαιογραφία σὲ μουσαμά, 0,70 × 0,85 μ.
Συλλογὴ Χαραλάμπους Παπαχαραλάμπους

59 Πλάκα

Ἵδατογραφία, 0,47 × 0,31 μ.
Συλλογὴ Δημητρίου Ζωναρά

60 Πλάκα

Ἵδατογραφία, 0,47 × 0,31 μ.
Συλλογὴ Θέμου Δραγώνα

61 Πλάκα

Ἵδατογραφία, 0,47 × 0,31 μ.
Συλλογὴ Τάκη Πάσχου

62 Ζευγὰς

Ἵδατογραφία, 0,48 × 0,32 μ.

63 Ἐσπερινὸς

Ἵδατογραφία, 0,48 × 0,32 μ.

64 Οἱ χαιρετισμοὶ

Ἵδατογραφία, 0,51 × 0,36 μ.

65 Τσιγγάνες

Ἵδατογραφία, 0,51 × 0,36 μ.

66 Ψαράς

Ἵδατογραφία, 0,47 × 0,31 μ.

- 67 Ἐπὸ τὴν πηγὴ
Ἐδατογραφία, 0,48 × 0,32 μ.
- 68 Πρωϊνὸ χτένισμα
Ἐδατογραφία, 0,39 × 0,29 μ.
- 69 «Ἀπόλυση»
Ἐδατογραφία, 0,47 × 0,31 μ.
- 70 Τὸ ἐλιομάζωμα
Ἐδατογραφία, 0,61 × 0,46 μ.
- 71 Τὸ φούρνισμα
Ἐδατογραφία, 0,61 × 0,46 μ.
- 72 Ἄλογο
Ἐδατογραφία, 0,33 × 0,33 μ.
Συλλογὴ Μενελάου Ἀλεξανδράκη
- 73 Τσίρκου μεγάλη ἐπίδειξη
Ἐδατογραφία, 0,37 × 0,57 μ.
- 74 Ἄνδρος
Ἐδατογραφία, 0,45 × 0,30 μ.
- 75 Ἄνδρος
Ἐδατογραφία, 0,45 × 0,30 μ.
- 76 Ἄνδρος
Ἐδατογραφία, 0,30 × 0,45 μ.

1967 - 1968

77 *Προέλαση*

Έλαιογραφία σέ μουσαμά, 1,10 × 1,50 μ.

78 *Άγνωστοι ήρωες*

Έλαιογραφία σέ μουσαμά, 1,10 × 1,50 μ.

79 *Ξάφνιασμα μέσ' τή νύχτα*

Έλαιογραφία σέ μουσαμά, 1,10 × 1,50 μ.

80 *Ταχεία μετακίνηση πυροβολικού*

Έλαιογραφία σέ μουσαμά, 0,50 × 1,10 μ.

81 *Κατάληψη έχθρικών θέσεων «'Αέρα!»*

Έλαιογραφία σέ μουσαμά, 1,10 × 1,50 μ.

82 *Έρποντας*

Έλαιογραφία σέ μουσαμά, 0,50 × 1,10 μ.

83 *Ρυμουλκό στή σοροκάδα*

Έλαιογραφία σέ μουσαμά, 0,70 × 0,88 μ.

Συλλογή Εύτυχίου 'Αλεξανδράκη

84 *Βασίλειος Βουλγαροκτόνος.*

Η μάχη του Κλειδίου (τμήμα)

Υδατογραφία, 0,36 × 0,49 μ.

Συλλογή Εύτυχίου 'Αλεξανδράκη

85 *Βασίλειος Βουλγαροκτόνος.*

Η μάχη του Κλειδίου (τμήμα)

Υδατογραφία, 0,36 × 0,49 μ.

Σχέδια
1937 - 1968

86 *Συζήτηση στην 'Ακρόπολη*
Μολύβι, 0,48 × 0,35 μ.

87 *'Ο Χαλινός*
Σινική, 0,47 × 0,34 μ.
Συλλογή Μενελάου 'Αλεξανδράκη

88 *Κατσίκα*
Σινική, 0,47 × 0,34 μ.
Συλλογή Δημήτρη Ζωναρά

89 *Ποδόσφαιρο*
Σινική, 0,50 × 0,35 μ.

90 *Τεννίστρια*
Σαγκίνα, 0,50 × 0,35 μ.

91 *Ποδηλάτης*
Σινική, 0,48 × 0,34 μ.
Συλλογή Μενελάου 'Αλεξανδράκη

92 *Γυμνό σὲ ἄλογο*
Σινική, 0,35 × 0,23 μ.

93 *Γυμνό*
Σινική, 0,70 × 0,50 μ.

- 94 *Σύνθεση με γυμνά*
Κραγιόνι, $0,48 \times 0,35$ μ.
- 95 *Γυμνό*
Κραγιόνι, $0,70 \times 0,50$ μ.
- 96 *Δημήτρης*
Μολύβι, $0,28 \times 0,22$ μ.
- 97 *Ή Γιαγιά*
Μολύβι, $0,28 \times 0,18$ μ.
- 98 *Ο Κάβουρας*
Μολύβι, $0,39 \times 0,29$ μ.
- 99 *Υπαίθρια Έκθεση*
Σινική, $0,35 \times 0,22$ μ.
- 100 *Κατασκευαστής παιχνιδιών*
Μολύβι, $0,23 \times 0,35$ μ.
- 101 *Μητρότης*
Κάρβουνο, $0,35 \times 0,50$ μ.
- 102 *Αιφνιδιασμός Άμαζόνας*
Κάρβουνο, $0,50 \times 0,70$ μ.
Συλλογή Γιώργου Λαζανά
- 103 *Κοπέλα σέ παγκάκι*
Σαγκίνα, $0,30 \times 0,20$ μ.
- 104 *Έρέτες*
Κραγιόνι, $0,48 \times 0,64$ μ.

Πολεμικά Σχέδια 1940 - 1941

- 105 *Γιὰ τὸ μέτωπο*
Μολύβι, 0,27 × 0,20 μ.
- 106 *Πορεία*
Μολύβι, 0,33 × 0,23 μ.
- 107 *Στάση*
Μολύβι, 0,21 × 0,28 μ.
- 108 *Γυναῖκες στὴν Πίνδο*
Μολύβι, 0,25 × 0,29 μ.
- 109 *Ὀρειβατικὸ πυροβολικὸ*
Μολύβι, 0,32 × 0,40 μ.
- 110 *Ζῶα καὶ ἄνθρωποι γιὰ τὸν αὐτὸ σκοπὸ*
Μολύβι, 0,27 × 0,20 μ.
- 111 *Παλληκαρίσια στὴ μάχη*
Σινική, 0,25 × 0,34 μ.
- 112 *Ἀπὸ τὴν μάχη*
Σινική, 0,23 × 0,32 μ.
- 113 *Ἄλμα*
Μολύβι, 0,25 × 0,21 μ.
- 114 *Ἐφοδος*
Μολύβι, 0,27 × 0,20 μ.

- 115 *Κάλυψη*
Σινική, $0,23 \times 0,33 \mu$.
- 116 *Μὲ τὰ πυρομαχικὰ τῶν σκοτωμένων*
Μολύβι, $0,18 \times 0,26 \mu$.
- 117 *Ἐνέδρα*
Μολύβι, $0,22 \times 0,27 \mu$.
- 118 *Ἀρβανίτικη συζήτηση*
Μελάνι, $0,37 \times 0,26 \mu$.
- 119 *Τὸ ξῖφος στὴν ἀνάπαυση*
Σινική, $0,25 \times 0,18 \mu$.
- 120 *Συσσίτιο*
Μελάνι, $0,35 \times 0,25 \mu$.
- 121 *Κατάσκοποι*
Μολύβι, $0,36 \times 0,29 \mu$.
- 122 *Ἄλλος ἐχθρὸς οἱ πεινασμένοι λύκοι*
Μολύβι, $0,20 \times 0,23 \mu$.
- 123 *Κηδεύοντας τὸ λοχαγὸ*
Μολύβι, $0,25 \times 0,35 \mu$.
- 124 *Οἱ αἰῶνιοι φρουροὶ μας*
Μελάνι, $0,25 \times 0,35 \mu$.

Γλυπτική

125 *Περιστέρι*

Γύψος, ύψος, 0,31 μ.

126 *Ἄρτεμη*

Ἐγχρωμο ἀνάγλυφο, γύψος, 0,77 × 0,53 μ.

127 *Σύνθεση με μάγους*

Ξύλο, ύψος 0,86 μ.

128 *Σύνθεση με μάγους*

Χαλκός, ύψος 0,65 μ.

Χαρακτική

129 *Πορτραῖτο*

Χαλκογραφία, 0,20 × 0,14 μ.

130 *Ἅγιος Δημήτριος*

Χαλκογραφία, 0,15 × 0,15 μ.

131 *Γυμνὸ*

Χαλκογραφία, 0,09 × 0,12 μ.

132 *Ἄραμπὰς*

Χαλκογραφία, 0,06 × 0,09 μ.

133 *Μᾶς καῖνε τὰ χωριά*

Χαλκογραφία, 0,22 × 0,14 μ.

134 *Ἐλευθερία*

Χαλκογραφία, 0,17 × 0,27 μ.

ΠΙΝΑΚΕΣ

14 «Ἡ διαταγή ἐξετελέσθη»

16 Πυροβολικό στο ποτάμι

29 Ώριαία στάση

26 Πέρασμα τραυματίου στο ποτάμι

27 Κουβαλώντας βλήματα στα άδιάβατα

28 Στο καλό παιδιά

32 Ὑπὲρ πάντων ὁ ἀγὼν

30 Για το όρεινό χειρουργείο

80 Ταχεία μετακίνηση πυροβολικού

31 Ἀντιαεροπορικό πυροβολικό

82 Ἐρποντας

25 Πορεία στη χιονοθύελλα

79 Ξάφνιασμα μέσ' τή νύχτα

81 Κατάληψη έχθρικών θέσεων «'Αέρα!»

23 Κρυοπαγημένοι

1 Η γιαγιά

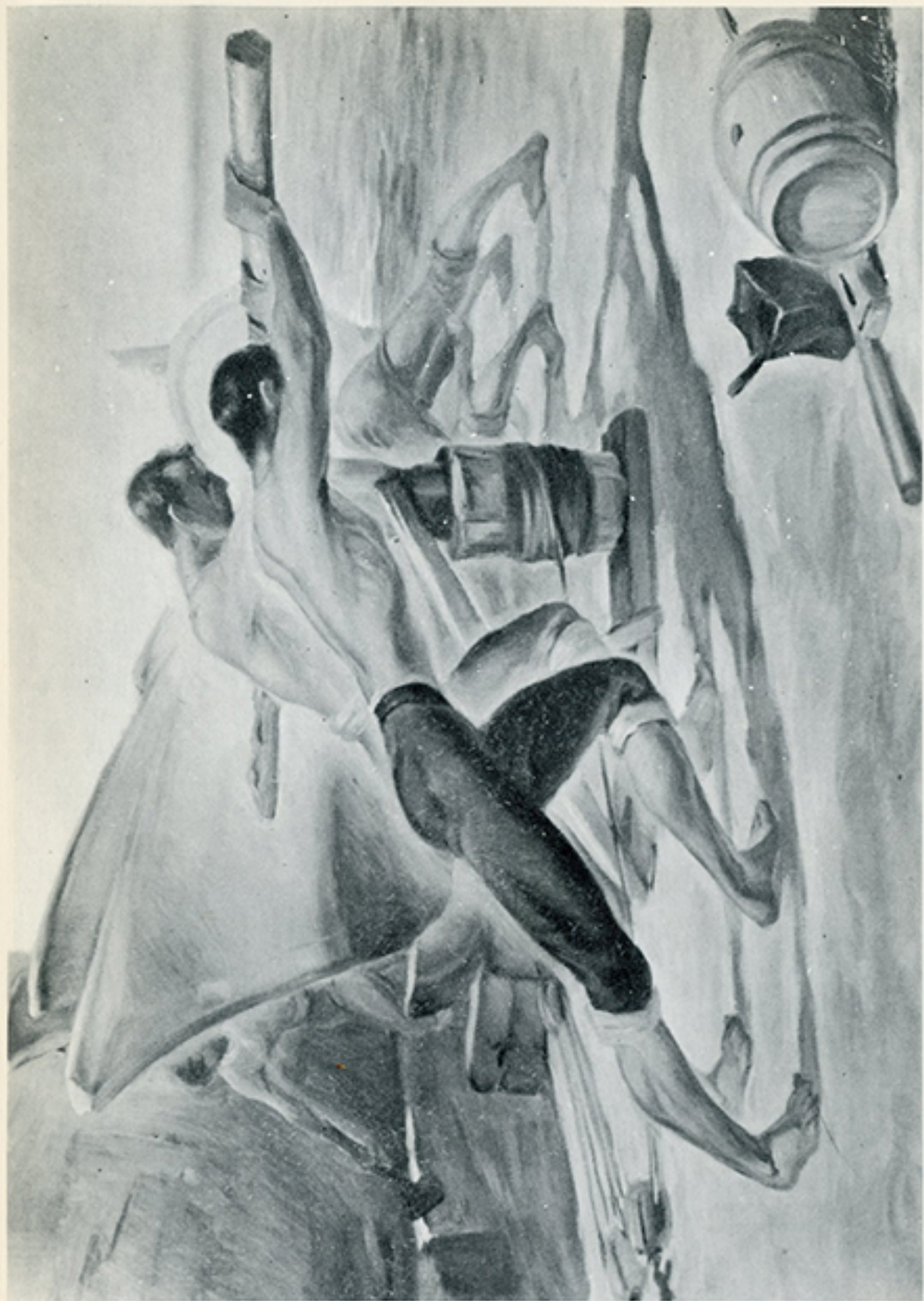
2 Ταύρος και άμαζόνα

5 Κορίτσι στο ύπαιθρο

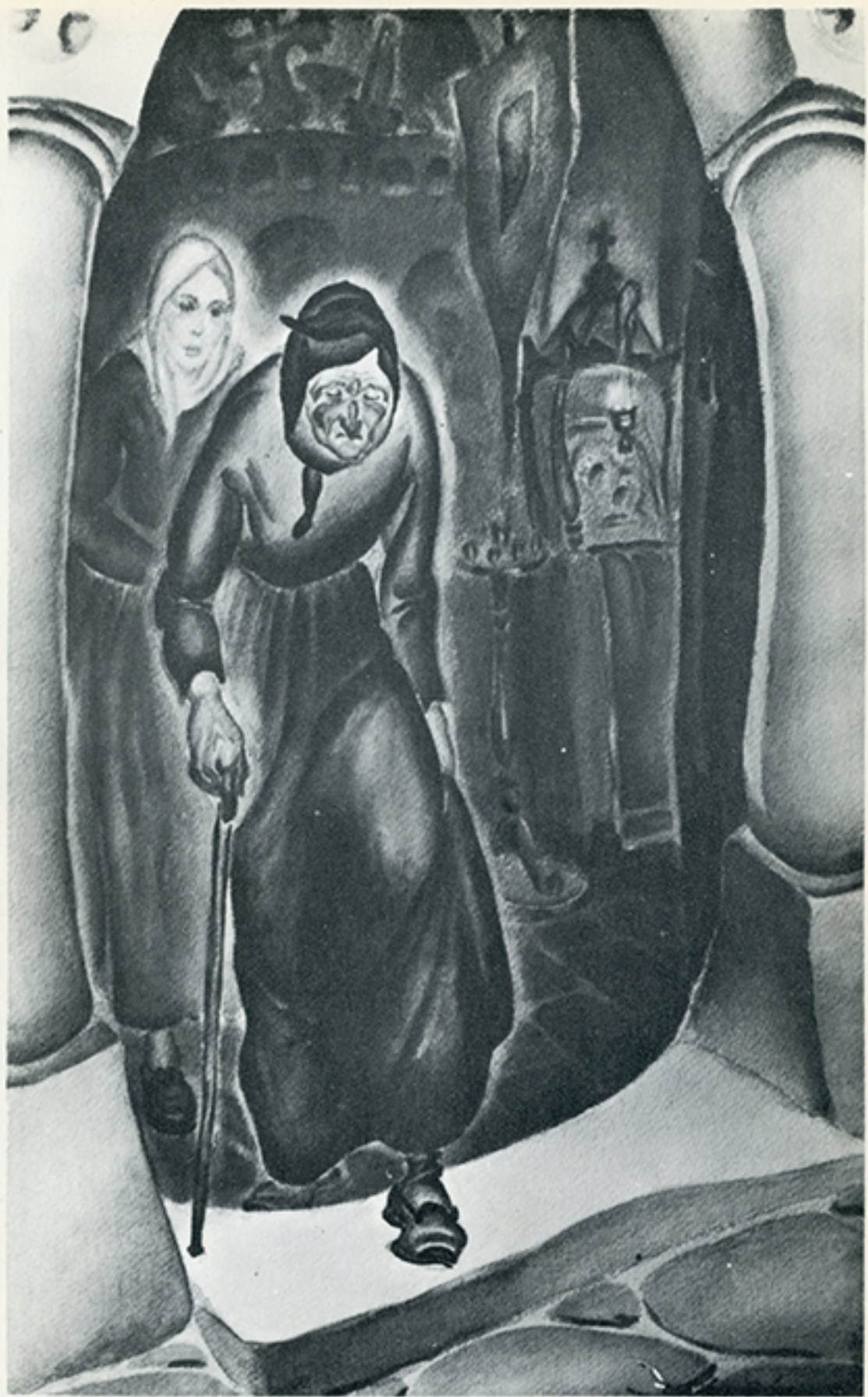

40 Ἀμαζόνα

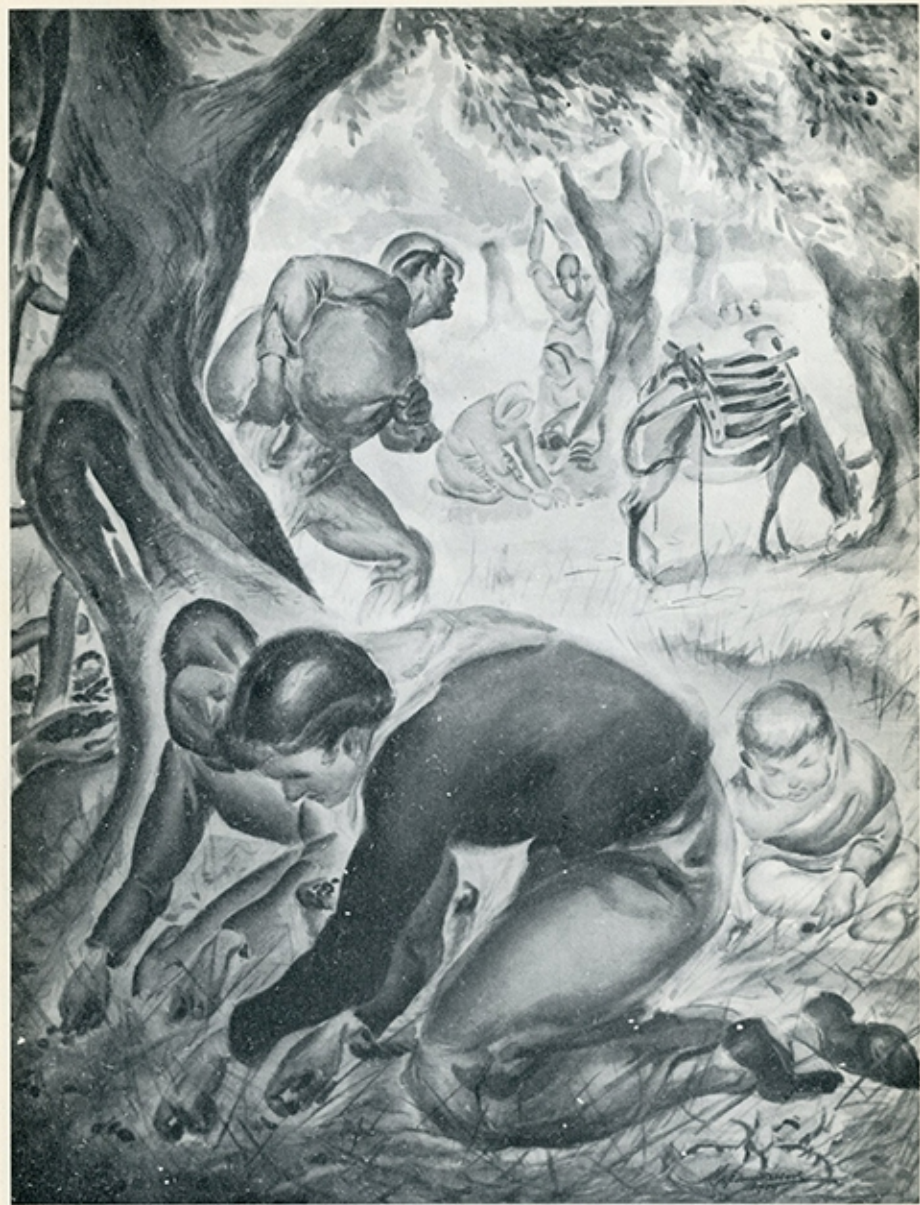

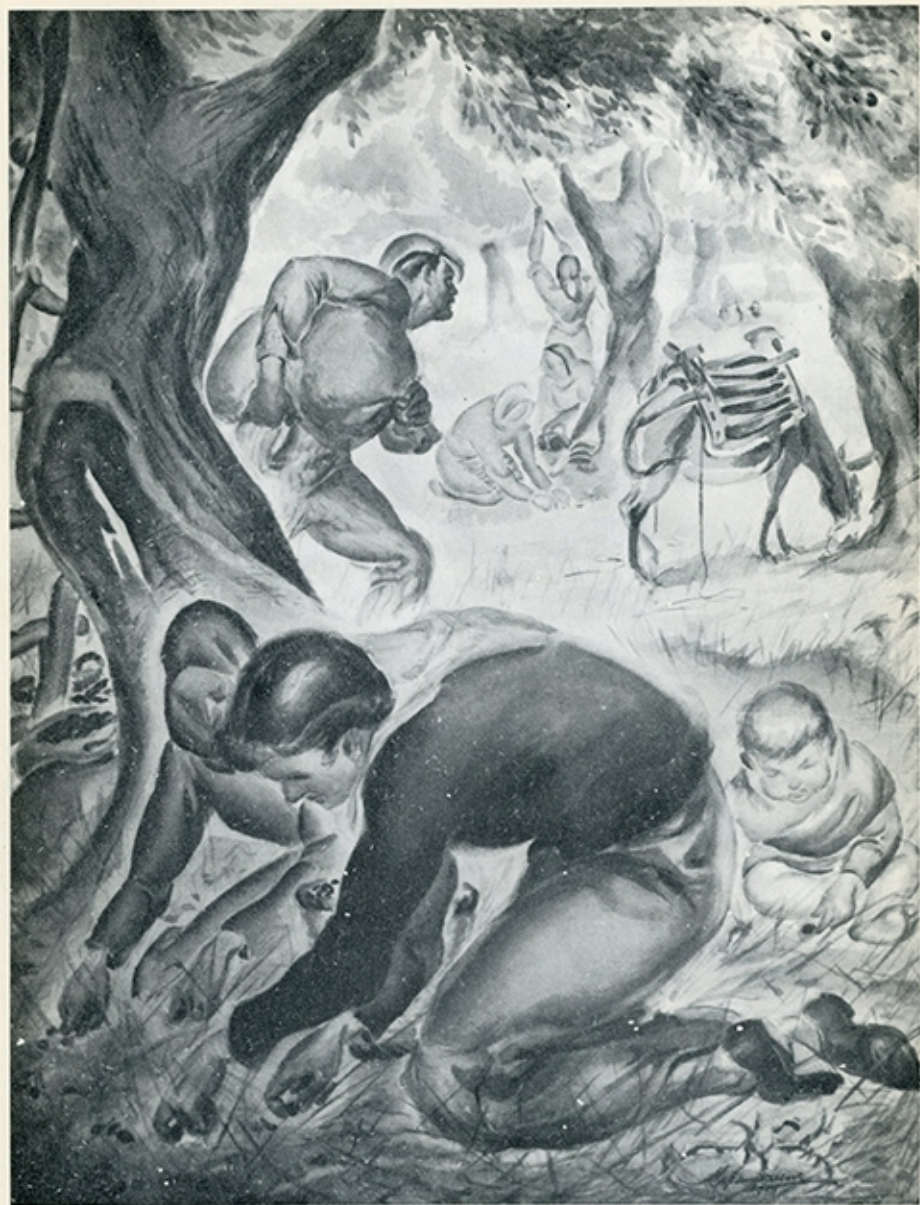
58 Άλώνι

70 Το έλιομάζωμα

71 Τὸ φούρνισμα

